

Sammanställning av måltidsenkät skola 2018

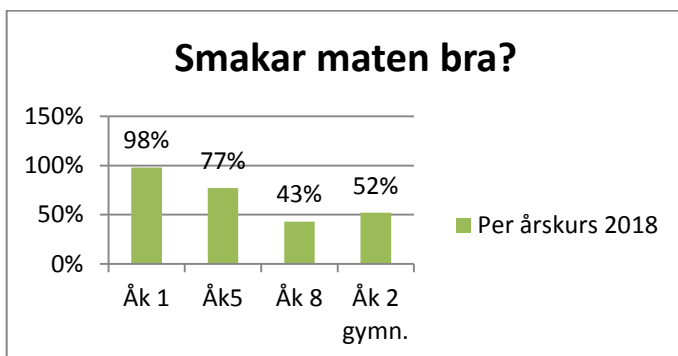
Målgrupp: elever åk 1, åk 5, åk 8 och åk 2 gymnasiet

Sedan 2014 har Kostavdelningen skickat ut en måltidsenkät om maten och måltidsmiljön till elever i matråden. Under hösten 2018 omarbetades måltidsenkäten och skickades istället ut till samtliga elever i årskurs 1, 5, 8 och åk 2 på gymnasiet, detta med hjälp av elevhälsan. Enkäten bestod av 8-16 frågor inklusive följdfrågor gällande måltider och måltidsmiljö. Åk 1 och 5 fyllde i enkäten i pappersformat, åk 8 och åk 2 gymnasiet använde en elektronisk länk. Resultaten från enkäten tar vi med oss i utvecklings- och förbättringsarbetet.

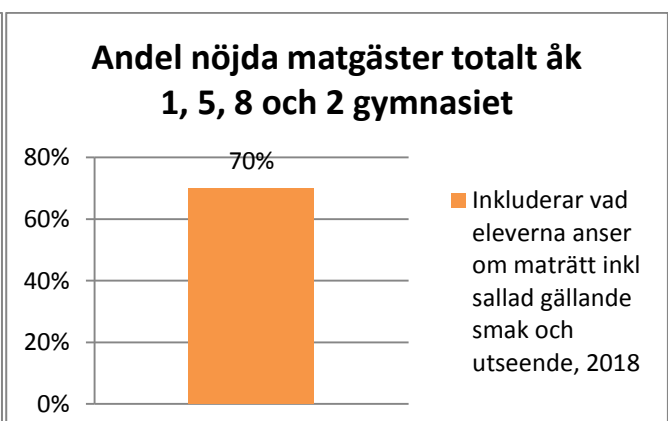
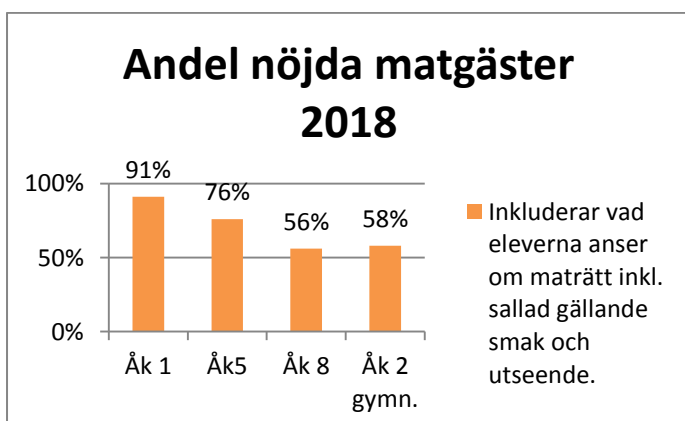
I medföljande sammanställning är svaren redovisade per årskurs. Totalt svarade 1682 st. elever på enkäten där övervägande delen av eleverna är från grundskolan. Endast några frågor är jämförbara med tidigare år men urvalet av svarande gör att även de frågorna är svåra att jämföra. Enkätresultaten för respektive skola delges köksenhetschef som tillsammans med rektor och elevhälsan arbetar vidare med lokala insatser.

Årskurserna 1 och 5 har färre frågor och formuleringen skiljer sig något jämfört med frågorna till åk 8 samt åk 2 gymnasiet. Diagrammen är kommenterade under varje fråga och resultat är avrundat till heltal.

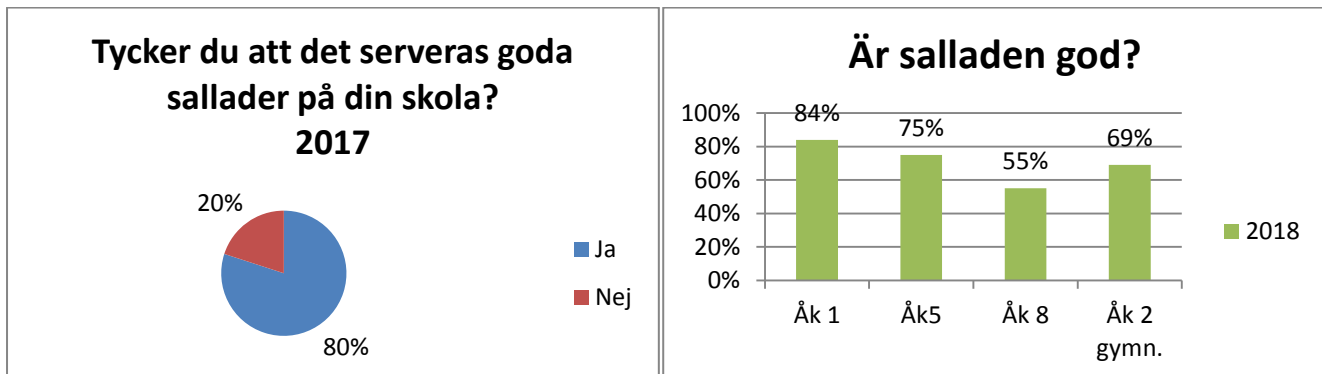
Sammanställning av svarsresultat

Per årskurs ser vi att åk 1 är mest nöjd och åk 8 minst nöjd.

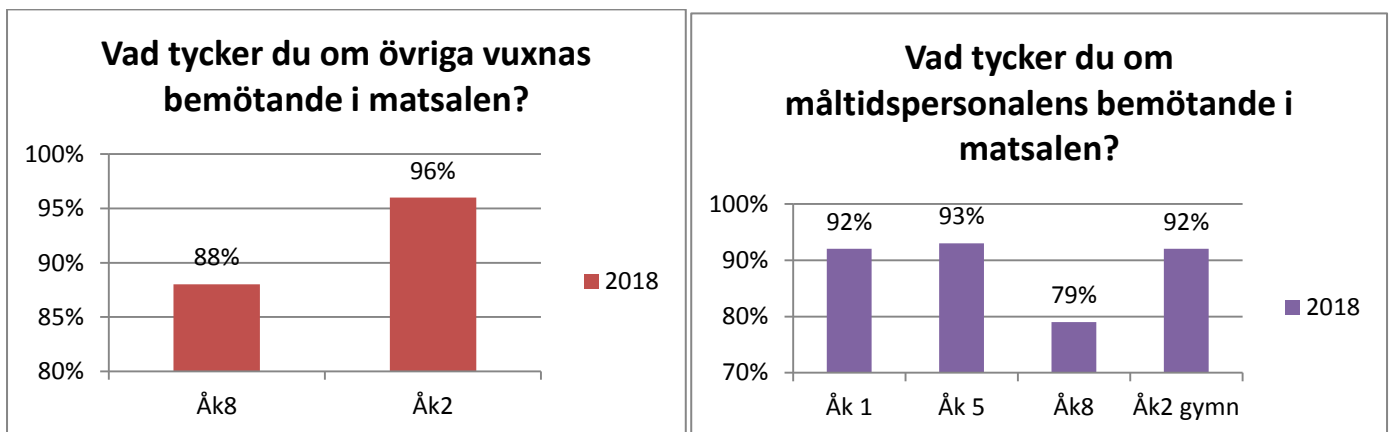
I svaret för andel nöjda matgäster så inkluderas vad eleverna anser om maträtterna inkl. sallad gällande smak och utseende. Resultatet för svarsalternativen, *varken eller, nöjd, mycket nöjd är sammanslaget*. Åk 1 har högst resultat och åk 8 lägst, sammantaget för alla årskurser så är man nöjd till 70 %.

Under 2017 så hade vi endast svarsalternativet ja eller nej då tyckte 80 % att det serverades goda sallader. I år anser flest elever i åk 1 att salladen är god, och lägst antal av eleverna i åk 8 att salladerna är god. Resultatet för svarsalternativen *varken eller, bra eller mycket bra är sammanslagna*. Totalt för alla de svarande årskurserna är resultatet 71 %.

På frågan om **Brukar du känna dig mätt efter dagens lunch?** 81 % av åk 1 så känner sig mätta av dagens lunch, i åk 5 är det 91 %, 2 gymnasiet 76 % och lägst resultat hade åk 8 med 73 %. Totalt för alla de svarande årskurserna är resultatet 84 %. Resultatet för svarsalternativen *varken eller, nöjd eller mycket nöjd är sammanslagna*.

Eleverna fick svara på om det är trevligt att äta i matsalen på skolan? Här anser flest elever i åk 5 (88 %) att det är trevligt att äta i matsalen och eleverna i gymnasiet att det är minst trevligt (73 %). Totalt för alla de svarande årskurserna anser 82 % att det är trevligt att äta i matsalen. Resultatet är sammanslaget av svarsalternativen *varken eller, nöjd och mycket nöjd*.

Frågan gällande vad man tycker om övriga vuxnas bemötande i matsalen är endast ställd till åk 8 och åk 2 gymnasiet där ser vi att resultatet är lägre för åk 8 än åk 2 gymnasiet. Resultatet gällande vad man tycker om måltidspersonalens bemötande är lägst för åk 8. Resultatet av svarsalternativen *varken eller, bra och mycket bra är sammanslagna*.

En fråga ställdes hur länge eleverna stod i kö? Det är främst åk 8= 12 % som har mer än 10 minuter i kötid och gymnasiet= 13, % övervägande av eleverna har mindre än 5 minuters kötid alternativt 5-10 minuters kötid varav även där gymnasiet har flest elever med 5-10 min kötid.

Hur många dagar eleverna i genomsnitt brukar äta lunch i matsalen- frågan ställdes endast till åk 8 och åk2 i gymnasiet.

Bland åk 8 är det 51 % som äter varje dag och 24 % som äter 4 dagar i veckan i matsalen, jämfört med gymnasiet där det är 43 % som äter varje dag och 26 % som äter 4 dagar i veckan.

Om du inte äter lunch i skolmatsalen vad äter du då? Frågan ställd till åk 8 och åk 2 i gymnasiet

Övervägande bland både åk 8 och åk 2 gymnasiet köper något annat 51 % resp. 72 %. Det är 29 % av åk 8 och 16 % av åk 2 gymnasiet som inte äter någon mat vid de tillfällena.

Kommentarer på annat, är ex. från gymnasiet: hemma, tar med mig mat, köper något på stan, äter på praktiken, äter hos kompisar som bor nära.

Från årskurs 8: tar med något, hemma, yoghurt macka, frukt/macka, går hem. Jag äter alltid men brukar äta efter lunchen också

Slutsats

Vi har för 2018 ett resultat från skolmåltidsenkäten som omfattar ett stort antal elever jämfört med tidigare år. Resultatet visar att det skiljer en del i svaren mellan det olika årkurserna. Ett genomgående resultat är att de yngre årskurserna i stort är mer nöjda med matens smak, matsalen och hela måltidsupplevelsen. De som uppger sämst nöjdhet är högstadiel elever och ett större fokus kommer att läggas på den åldersgruppen för att öka nöjdheten och delaktigheten. Det som är tydligt i direkta kommentarer från eleverna är bl.a. att de har synpunkter på den vegetariska maten och önskar mera mat de känner igen på matsedeln, mindre variation och helst alternativ till den vegetariska kosten. En del till som tas upp är att maten kan ta slut och ersättas med annan maträtt.

Kommunen har ett övergripande mål, att minska den totala miljöpåverkan från måltiderna. Detta mål medför ett fortsatt arbete med utveckling av maträtterna och matsedeln i enlighet med satta miljömål. För att uppnå dem så måste mera vegetabilier tillföras i måltiderna. Utmaningen är att hitta en bra balans mellan maträtterna som eleverna anser är goda och som ändå innehåller de råvaror som vi bör använda för en långsiktig och hållbar måltidsplanering. Ett steg i utvecklingen av matsedeln är att köken på varje område kan välja maträtter från måltidsgrupper utifrån en rammatsedel. Här har även elever möjlighet att vara delaktiga genom matrådsträffar med kökets personal och mer lokal påverkan vid varje skola kan ske utifrån de möjligheter som finns. Alla skolor erbjuder en alternativ rätt minst en gång per vecka och allt fler skolor kan göra det fler dagar för att öka valmöjligheterna, vilket eleverna anser är positivt.

Det är 84 % av eleverna som brukar känna sig mätta efter dagens lunch och 82 % tycker det är trevligt att äta i matsalen. Det eleverna bl.a. kommenterar som negativt är högt ljud, och att det är matrester på golv, bord och stolar. Här är det lokala arbetet mellan kök, rektor och elever samt pedagoger viktigt för att tillsammans skapa en bra miljö på skolorna. I vår nya Strategi och riktlinje för måltider vid förskola och skola tydliggörs ansvaret för att kontinuerligt arbeta med dessa frågor dels lokalt vid respektive skola samt övergripande inom förvaltningarna.

På frågorna gällande bemötande så är resultatet för bemötande från övriga vuxna relativt högt d.v.s. ett bra resultat, även här har åk 8 ett lägre resultat, detsamma gäller resultatet för bemötandet från måltidspersonalen, åk 8 har ett lägre resultat. Denna fråga tas vidare i dialog vid de olika skolorna med eleverna och kan vara en del som tas upp för diskussion i matråd d.v.s. hur bemöter vi varandra, vad är ett bra bemötande i matsalen?

När det gäller hur ofta eleverna äter i matsalen och vad de äter i stället, så köper de flesta något annat. En viss del av de svarande köper ingen mat 29 % av åk 8 och 16 % av åk 2 gymnasiet. Det är viktigt att arbeta vidare med den delen d.v.s. att eleverna besöker matsalen och äter något av det som serveras till måltiden för att orka med skoldagen.

Avslutningsvis kan vi säga att för att öka resultatet gällande andel nöjda matgäster i skolan krävs ett samarbete och en integrering mellan elever, och de yrkesgrupper som på något sätt är delaktiga i måltidsupplevelsen såsom måltidspersonal, rektorer, avdelningschefer, elevhälsan, kostutvecklare m.fl.

Resultatet av enkäterna kommer att arbetas vidare med på varje skolområde och enligt plan så kommer en ny enkät att genomföras under 2019.

Från Kostavdelningen vill vi tacka de elever som bidragit med svar.

Mona Burström och Matilda Sjöberg, vid Kostavdelningen

mona.burstrom@ornskoldsvik.se

matilda.a.sjoberg@ornskoldsvik.se